

De Koloniën

Fietsen = Drenthe

Welkom in de oerprovincie van Nederland. Hier kun je genieten van de mooiste fietsroutes van Nederland. Geniet van de ongerepte Drentse natuur met prachtige heide- en veengebieden, maar ook van de gezellige brinkdorpen en de vele hunebedden. Als je voldoende tijd hebt, stap dan eens binnen in één van de vele Drentse musea of galerieën.

Wil je even tot rust komen, dan heet de Drentse horeca je van harte welkom. Geniet van een lekkere kop koffie met een heerlijk stuk gebak. Of ga voor een goede lunch met een glas vers geperst sinaasappelsap.

En heb je de smaak te pakken ontdek dan nog veel meer routes op drenthe.nl/routes of download in de play/appstore de gratis Drenthe routes app.

Wil je nog meer route- of toeristische informatie, scan dan de qr-code of ga naar indrenthe.nl.

Geniet van je toer!

NB. Je komt in deze route door gebieden die in eigendom zijn van verschillende grondeigenaren. Hier kunnen verschillende (gedrags)regels gelden.

Type:
Recreatief

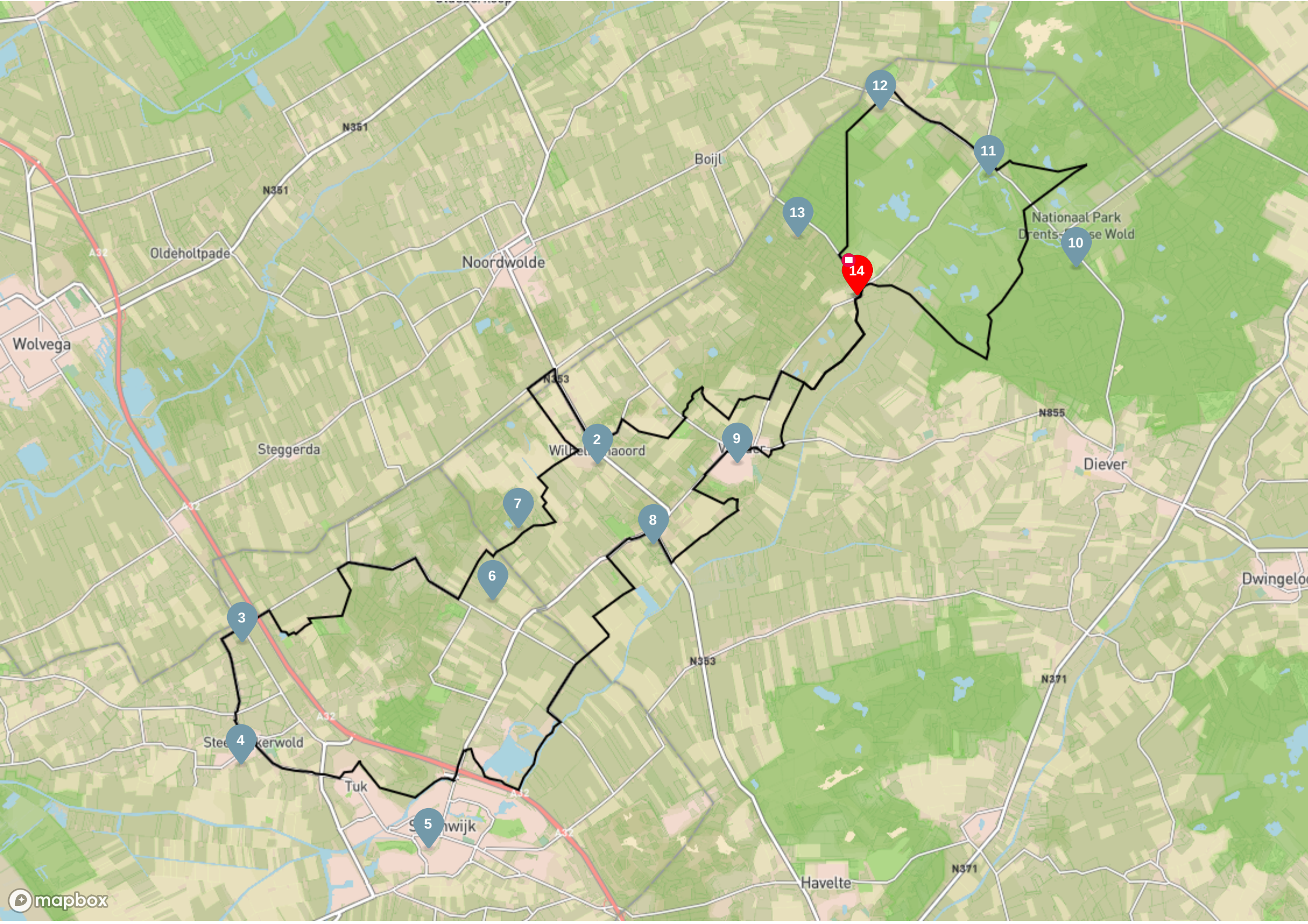
Lengte:
70.0 km

Drenthe

Let op!

De route en de folder zijn automatisch gegenereerd. Het is mogelijk dat de bewegwijzerde route in het veld kan afwijken van de getekende route in de folder. Voor opmerkingen over de bewegwijzering neemt u contact op met de routebeheerder

Deze route wordt beheerd door: Grenzeloos-Drenthe

Dit ga je zien

Startpunt: Bezoekerscentrum Grenzeloos Doldersum

Grenzeloos is gelegen in een uniek stukje cultuur/natuur. Voordat u aan uw wandeling of fietstocht begint, is het een echte aanrader om een kijkje te komen nemen in ons bezoekerscentrum. Vanaf hier kunt u met een koffer vol verhalen het gebied in trekken.

Adres: Boijlerstraat 12, 8386XE Doldersum

1

Koloniëkerkje Wilhelminaoord

Karakteristiek wit kerkje met prachtig veld erachter omgeven door bomen en sfeervolle schuur met houtkachel. De lichtinval is prachtig in dit mooie lichte kerkje. Regelmatig vinden hier bruiloften, concerten en andere mooie evenementen plaats.

Adres: Koningin Wilhelminalaan 53, 8384 GG Wilhelminaoord

2

Willemsoord

Willemsoord is een van de drie vrije Koloniën van Weldadigheid. Deze werden zo'n tweehonderd jaar geleden opgericht om de straatarme bevolking in het land een nieuwe toekomst te geven.

Adres: Willemsoord

3

Steenwijkerwold

In het voormalige woud rondom Steenwijk ligt Steenwijkerwold. Het is een vergroeiing van de gehuchten Gelderingen en Kerkbuurt en het iets verder gelegen Thij. De naam is een verwijzing naar een bosrijke streek rond Steenwijk.

Adres: Steenwijkerwold

4

Steenwijk

Steenwijk is een stad in de Nederlandse provincie Overijssel. Het is met 17.115 inwoners de grootste plaats in de gemeente Steenwijkerland en na Kampen de grootste plaats in de Kop van Overijssel. Van oorsprong is Steenwijk een oude vestigingsstad.

Adres: Steenwijk

5

Eesveen

Bezoekers-Theetuin aan de Gierwal 3 in Eesveen tegenover Langoed "Heerlijkheid de Eese"

Adres: Gierwal 3, 8347jn Eesveen

6

Nijensleekerveld

Het afgelegen Nijensleekerveld bestaat uit een afwisselend heidelandschap met een drietal vennen. Enkele breed vertakte, verspreid staande eiken geven het terrein de sfeer van een oud Engels parklandschap.

Adres: 8384 Wilhelminaoord

7

Frederiksoord

Frederiksoord is de oudste Kolonie van Weldadigheid. Frederiksoord was in 1818 de plaats waar Johannes van den Bosch met carte blanche van Koning Willem I die paupers uit de stedelijke gebieden nieuwe kansen bood.

Adres: Frederiksoord

8

Vledder

Vledder is een esdorp. in de gemeente Westerveld, in de Nederlandse provincie Drenthe. Vledder kent, net als vele andere Drentse brinkdorpen, een lange geschiedenis.

Adres: Vledder

9

Oude Willem

Oude Willem is een buurtschap in de gemeenten Westerveld en Ooststellingwerf, in de Nederlandse provincies Drenthe en Friesland. Het ligt tussen Diever en Appelscha in. De plaats is genoemd naar de ontginningsmaatschappij "Het Oude Willemsveld".

Adres: Oude Willem

10

Wateren

Wateren is een buurtschap in de provincie Drenthe, gemeente Westerveld. Het hoorde tot en met 1997 tot de gemeente Diever. De buurtschap valt onder het dorp Zorgvlied. Wateren is zeer landelijk gelegen, midden in en omringd door de bossen.

Adres: Wateren

11

Zorgvlied

Zorgvlied is een dorp in de gemeente Westerveld en behoorde tot 1998 bij Diever. Het ligt ten noordwesten van Diever en ten noordoosten van Vledder. In ergere zin ten noordwesten van Wateren en ten noorden van Doldersum, tegen de Drents-Friese grens aan.

Adres: Zorgvlied

12

Boschoord

Boschoord is een buurtschap in de gemeente Westerveld in de Nederlandse provincie Drenthe. De buurtschap ligt bij de grens met de provincie Friesland tussen Boijl en Doldersum. Het ontstaan van Boschoord hangt samen met de geschiedenis van de Maatschappij

Adres: Boschoord

Eindpunt: Bezoekerscentrum Grenzeloos
Doldersum

Grenzeloos is gelegen in een uniek stukje cultuur/natuur. Voordat u aan uw wandeling of fietstocht begint, is het een echte aanrader om een kijkje te komen nemen in ons bezoekerscentrum. Vanaf hier kunt u met een koffer vol verhalen het gebied in trekken.

Adres: Boijlerstraat 12, 8386XE Doldersum

Tussenstops

Routebeschrijving

De route, **De Koloniën** start bij bezoekerscentrum Grenzeloos Doldersum en komt langs de verschillende dorpen Wilhelminaoord, Willemsoord, Steenwijkerwold, Steenwijk, Eesveen, Frederiksoord, Vledder, Oude Willem, Wateren, Zorgvlied en Boschoord. Ook komt u nog langs het natuurgebied Nijnsleekerveld.

De route, **De Koloniën** start bij het bezoekerscentrum Grenzeloos Doldersum. Je kan je auto op de parkeerplaats zetten en vanaf hier de route starten. Binnen in het bezoekerscentrum vind je nog informatie over de nabije omgeving, ook kun je hier meer wandel- en fietsroutes ontdekken.

Als eerste dorp kom je door **Wilhelminaoord**.

Wilhelminaoord is een koloniedorp in de gemeente Westerveld, in de Nederlandse provincie Drenthe. Wilhelminaoord werd in 1821 als kolonie gesticht door de Maatschappij van Weldadigheid die in 1818 startte met de ontginning van terreinen in Zuidwest-Drenthe en het aangrenzende Friesland en Overijssel. De plaats werd genoemd naar de moeder van koning Willem I, de op 9 juni 1820 overleden Wilhelmina van Pruisen. De maatschappij bood een eenvoudige woning, een klein lapje grond voor de kansarme bevolking uit grotere steden. Wilhelminaoord werd een dorp voor de kolonisten, evenals Frederiksoord en Willemsoord.

Wilhelminaoord staat in diverse historische topografische bronnen onder verschillende namen genoemd, zoals Wilhelmina's Oort, Wilhelmina'soord, Wilhelminaasoord en in de loop van twintigste eeuw als Wilhelminaoord. Vlak over de Drents-Friese grens treft men ten noorden van Wilhelminaoord het Friese rotandorp **Noordwolde** aan.

Vanaf 2010 vindt nieuwbouw plaats in de stijl van de oude koloniehuisjes langs de wegen waar eerder oude koloniewoningen zijn gesloopt. Hiermee wordt het beeld van de voormalige lintbebouwing weer in ere hersteld.

Als je je weg vervolgt kom je aan bij **Eesveen**. Eesveen is een dorpje in de gemeente Steenwijkerland, in de Nederlandse provincie Overijssel. Eesveen is gelegen in de Kop van Overijssel langs de provinciale weg N855 (plaatselijk bekend als de Eesveenseweg), ten noorden van Steenwijk dicht bij de provinciegrens met Drenthe. Ten westen van Eesveen ligt het landgoed De Eese, gedeeltelijk in particuliere handen en gedeeltelijk in handen van Staatsbosbeheer, bestaande uit landbouwgebied en bossen. Ten oosten liggen de Eesveense hooilanden. Deze relatief laaggelegen gronden (tussen de 0 - 1 meter boven NAPp, liggen in de nabijheid van de Steenwijker Aa. Hun naam danken ze aan het feit dat ze in vroeger tijden te nat waren voor beweiding en daarom als hooiland in gebruik waren.

In 1914 werd de tramlijn Steenwijk - Hoek Makkinga van de NTM geopend, waaraan in Eesveen een tramstation werd geopend. In 1947 werd het personenvervoer op deze lijn gestaakt. De NTM ging echter door met goederenvervoer op deze lijn die in 1959 werd overgenomen door NS. In 1962 werd ook het goederenvervoer beëindigd en werd de lijn opgebroken.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog bevond zich in Eesveen op landgoed De Eese het munitiedepot van het nabij gelegen vliegveld Havelte (Fliegerhorst Steenwijk). Op 12 april blazen Duitsers het munitiedepot van het vliegveld op landgoed De Eese op.

Daarna kom je aan bij het dorp **Willemsoord**. Willemsoord is een van de drie vrije Koloniën van Weldadigheid. Deze werden zo'n tweehonderd jaar geleden opgericht om de straatarme bevolking in het land een nieuwe toekomst te geven. Willemsoord was een vrije Kolonie, met een eigen structuur. Die vind je hier nog zichtbaar terug in een deel

lanen, open landbouwgronden, lintbebouwing... Tegelijk is de Kolonie sinds de verkoop in 1923 ook veranderd. Stichter Johannes van den Bosch was bijzonder enthousiast over het centrale plein van Willemsoord: 'Dit zal een heerlijk effect doen als zijnde eene hoogte van waar men de gehele aanleg overzien kan. Schoner terrein is ons geheele land voor gene kolonie en nergens een betere grond te vinden.

Zo op het eerste gezicht is Willemsoord een gewoon dorp in het noorden van Overijssel. Niks bijzonders te zien, maar de historie is des te interessanter. En als je weet waar je moet kijken, gaat de geschiedenis van deze 'kolonie van weldadigheid' leven.

Willemsoord is een van de drie vrije Koloniën van Weldadigheid. Deze werden zo'n tweehonderd jaar geleden opgericht om de straatarme bevolking in het land een nieuwe toekomst te geven. De paupers kregen een boerderijtje met een stuk grond, er werden scholen opgericht en er was geneeskundige hulp. Willemsoord dankt zijn naam aan de toenmalige kroonprins en later koning Willem II. Hij financierde de bouw van de school en een directiewoning. Willemsoord is tussen 1821 en 1823 uit de grond gestampt: er werden in korte tijd honderd woningen en dienstpanden gebouwd. Honderd jaar later, in 1923, werd Willemsoord als kolonie weer gesloten. Overblijfselen uit de kolonietijd zijn nog steeds herkenbaar: kaarsrechte lanen, vierkante landerijen en huizen die op gelijke afstand van elkaar staan. Nu is Willemsoord een 'gewoon' dorp. Maar wel eentje met een bijzondere geschiedenis.

De Koloniën van Weldadigheid werden gebouwd op goedkope, woeste gronden. Zo ook Willemsoord. Toen konden ze niet vermoeden dat die waardeloze grond tweehonderd jaar later zou uitmaken van Nationaal Parken. Willemsoord ligt — net als de twee andere vrije koloniën Frederiksoord en Wilheminaoord - te midden van maar liefst drie van deze natuurgebieden: Weerribben-Wieden, Dwingelderveld en het Drents-Friese Wold. Geen wonder

waarderen. Bos, water, rietlanden, moeras, zandverstuivingen en heide - ooit waren ze waardeloos, nu zorgen ze voor een rijke afwisseling van het landschap.

Ook kom je door **Steenwijkerwold**. In het voormalige woud rondom Steenwijk ligt Steenwijkerwold. Het is een vergroeiing van de gehuchten Gelderingen en Kerkbuurt en het iets verder gelegen Thij. De naam is een verwijzing naar een bosrijke streek rond Steenwijk. Hier verandert het vlakke Overijsselse land in een glooiend landschap met bossen, eeuwenoude lanen, graslandjes en een hoogveenvennetje. De plaats ligt op een stuwwal, welke in de loop der jaren door de bewoners gedeeltelijk is afgegraven en verhandeld. Het opdelven van keien en veldstenen was een lucratieve handel. Op landgoed De Eese liggen 8 grafheuvels, monumenten uit een ver verleden. Het bosgebied De Woldberg steekt 25 meter boven het omringende land uit. En bovenop de nieuwe uitkijktoren sta je zelfs nog 24 meter hoger. Het uitzicht reikt tot ver in 4 provincies. Je ziet de toren van Emmeloord, de verbrandingsoven van Diever, het Abe Lenstrastadion in Heerenveen en de hoogbouw van Zwolle. Vanaf de uitkijktoren heb je ook goed zicht op de verbindingen in het landschap. Via de houtwallen kunnen planten en dieren zich vrij verplaatsen, en dus groeien en bloeien. Het is prachtig wandelen in dit glooiende stukje Overijssel.

Daarna kom je door **Steenwijk**. Steenwijk is een stad in de Nederlandse provincie Overijssel. Het is met 17.115 inwoners de grootste plaats in de gemeente Steenwijkerland en na Kampen de grootste plaats in de Kop van Overijssel. Op 1 januari 2001 werden de gemeenten Steenwijk, Brederwiede en IJsselham samengevoegd tot de gemeente Steenwijk. De inwoners van Brederwiede en IJsselham waren het niet eens met deze 'nieuwe' naam, omdat het leek alsof deze gemeenten door Steenwijk waren geanexxeerd. Ze gaven aan een naam als "Kop van Overijssel" of "Steenwijkerland" beter te vinden. Op 1

veranderd in Steenwijkerland. Tot die gemeente behoren tevens de plaatsen Blokzijl, Vollenhove, de dorpen Kuinre en Giethoorn en nog enkele kleinere dorpen en buurtschappen.

Van oorsprong is Steenwijk een oude vestigingsstad. De grachten en stadswallen stammen uit de tijd van de Tachtigjarige oorlog, toen Steenwijk een strategische plaats was in de strijd tussen de Republiek der Zeven verenigde Nederlanden en Spanje. Steenwijk is vanouds het centrum van de wijde regio, een gebied dat nu verdeeld is over de provincies Overijssel, Friesland en Drenthe. Het Friese deel van dat gebied werd in 1309 voor het eerst genoemd als Stellingwerf. De kerk van Steenwijk is de moederkerk van dat grote gebied. Dochterkerken zijn onder meer Oldeholtpade en Meppel. Vermoedelijk op 29 februari 1296 werd de parochiekerk van Steenwijk verheven tot de kapittelkerk van St. Clemens en werd het dorp Steenwijk verheven tot de stad Steenwijk.

Ook komt u tijdens uw route door **Frederiksoord**. Frederiksoord is de oudste Kolonie van Weldadigheid. Frederiksoord was in 1818 de plaats waar Johannes van den Bosch met carte blanche van Koning Willem I die paupers uit de stedelijke gebieden nieuwe kansen bood. Het begin van een groots maatschappelijk experiment dat nog steeds zichtbaar is in het landschap en aan de gebouwen die in deze Kolonie staan.

In het voorjaar van 2019 is Musuem de Proefkolonie geopend. Hier beleeft u via een multimediale tijdreis het ontstaan van de Koloniën van Weldadigheid en het echte verhaal van de eerste kolonisten die in 1818 in Frederiksoord een nieuwe toekomst vonden. Het museum is gevestigd in het Bezoekerscentrum Huis van Weldadigheid.

Als u uw weg vervolgt komt u door **Vledder**. Vledder is een esdorp. in de gemeente Westerveld, in de Nederlandse provincie Drenthe.

lange geschiedenis. In de omgeving van Vledder zijn diverse grafheuvels en urnenvelden gevonden uit de nieuwe steentijd. Er zijn diverse prehistorische vondsten gedaan zoals stenen bijlen, barnsteen en urnen.

De naam Vledder duidt op een natte plaats. Het dorp heeft twee brinken, die in de volksmond de grote en de kleine brink genoemd worden.

Daarna kom je door **Oude Willem**. Oude Willem is een buurtschap in de gemeenten Westerveld en Ooststellingwerf, in de Nederlandse provincies Drenthe en Friesland. Het ligt tussen Diever en Appelscha in. De plaats is genoemd naar de ontginningsmaatschappij "Het Oude Willemsveld", die het gebied in de eerste helft van de 20e eeuw heeft ontgonnen. De naam Oude Willem zou afkomstig zijn van een herder met de naam Oude Willem, die in de 19e eeuw in dit gebied zijn schapen zou hebben laten grazen.

Oude Willem ligt midden in het Nationaal Park Drents-Friese Wold. Het heeft een agrarische functie en een toeristische functie. In de toekomst moet deze plaats maken voor nieuwe natuur. Dit ook om de oorspronkelijke watervoorziening van Vledder Aa te herstellen.

In de bossen nabij Oude Willem bevindt zich een gedenkteken voor de bemanning van een Canadees vliegtuig, dat op die plek op 22 november 1943 is neergestort. Het vliegtuig maakte deel uit van een groep van 776 bommenwerpers, waarvan 764 Berlijn als doel hadden en 12 Leverkusen.

Ook kom je nog door het prachtige dorp **Wateren**. Wateren is een buurtschap in de provincie Drenthe, gemeente Westerveld. Het hoorde tot en met 1997 tot de gemeente Diever. De buurtschap valt onder het dorp Zorgvlied. Wateren is zeer landelijk gelegen, midden in en omringd door de bossen van het uitgestrekte Nationaal Landschap Drents-Friese Wold.

Deze buurtschap is historisch-geografisch gezien een bijzonder geval. Het is namelijk ouder dan buurdorp **Zorgvlied**. In 1797 is de buurtschap een landbouwnederzetting met 48 inwoners. Zorgvlied bestaat dan nog niet. In 1823 komt er een landbouwschool, op een locatie die later onderdeel wordt van het dorp Zorgvlied. In 1893 wordt Wateren-Zorgvlied een parochie, naast Vledder, in de ontginningen tegen de Friese grens. Dit is het werk van Lodewijk Guillaume Verwer, die in villa Castera Vetera, door hem omgedoopt in Huize Zorgvlied, voor de rooms-katholieke bevolking een huiskapel inricht.

Als één van de laatste dorp kom je door Zorgvlied. Zorgvlied is een dorp in de gemeente Westerveld en behoorde tot 1998 bij Diever. Het ligt ten noordwesten van Diever en ten noordoosten van Vledder. In engere zin ten noordwesten van Wateren en ten noorden van Doldersum, tegen de Drents-Friese grens aan.

De plaats ontleent haar naam aan het verdwenen pand Huize Zorgvlied. Zorgvlied ligt in het werkgebied van de Maatschappij van Weldadigheid, opgericht in 1818. Ook in dat jaar werd hier het Landbouwkundig Instituut van deze organisatie gebouwd. Hier werden ambtenaren opgeleid voor leidinggevende functies binnen de Maatschappij om de armen uit de steden in de koloniën om te vormen tot kleine boeren. In 1859 werd de school opgeheven en verkocht aan De Ruyter de Wildt, een nazaat van Michiel Adriaanszoon de Ruyter. Het pand kwam later in gebruik als gasthuis. Na een grondige verbouwing in 1978 bestaat het thans uit vier bejaardenwoningen, naast de huidige katholieke kerk.

Tegenwoordig is Zorgvlied vooral een recreatiedorp, met enkele campings in de omgeving.

Als allerlaatste kom je nog door **Boschoord**. Boschoord is een buurtschap in de gemeente Westerveld in de Nederlandse provincie Drenthe. De buurtschap ligt bij de grens met de provincie Friesland tussen Boijl en Doldersum.

Het ontstaan van Boschoord hangt samen met de

Boschoord was de laatste van de 7 door de Maatschappij van Weldadigheid gestichte werkkoloniën. Deze maatschappij werd op initiatief van Johannes van de Bosch, onder bescherming van Willem I en medewerking van prins Frederik, in 1818 opgericht met het doel paupers, bedelaars, landlopers, vondelingen en wezen op te voeden tot 'zedelijkheid en eerlijk zelfbestaan', door hen onder te brengen op landbouwkolonies op te ontginnen gronden (de andere kolonies waren Frederiksoord, Ommerschans, Veenhuizen, Wilhelminaoord en Willemsoord. De landbouwkolonie in 'Kolonie nr. 7', zoals het plaatsje oorspronkelijk heette, kwam niet goed van de grond als gevolg van de beperkte mogelijkheden op de onvruchtbare grond. Uiteindelijk is dit gebied met bos ingeplant en kreeg de nederzetting de naam Boschoord.

In Boschoord staat Hoeve Boschoord, een zorgcentrum voor mensen met een verstandelijke beperking, die om diverse redenen zijn vastgelopen in de maatschappij. Hoeve Boschoord is waarschijnlijk ontstaan uit een ontginningsschuur voor het Doldersummerveld. In 1896 is het voor het eerst benoemd als 'Boerderij Kolonie VII'. Het gebouw werd onder het bewind van de Maatschappij van Weldadigheid in gebruik genomen als verpleeginrichting voor 'jeugdige en asociale debielen'. Hoeve boschoord is inmiddels uitgegroeid tot een uniek en vooraanstaand behandelcentrum.

Daarna kom je weer terug bij Doldersum en kan je nog een kijkje nemen in dit leuke bezoekerscentrum.

